

de.

szályát az armentesítő
ionosok, a m-gyei és

attyukat

NY-FÜRDŐK

H A R A .

r-ndelkezésre.

rdetés.

gnác esődtömégéhez letrá-
és papír anyag, valamint
pudik, állványok) folyó hó-
ve a Péterfia és darabos
levő bolt helyiségben a
órákban árverésen el fog

Nagy Sándor
ügyvéd,
mint esődtömeggondnok.

omatu képek,
etek és tükrök
jól vasárolhatók csak
közvetlenül

tan Gusztáv
áraban, BÉCS,
ergasse 1. szám.
árjegyzéke ingyen és bér-
mentve.

önlegesség :
KÁVÁT

en olcsó áron ajánlok :
bocca . . . . . -66
legf. . . . . -62
snadó . . . . . -57
 . . . . . -50
 . . . . . -46
 . . . . . -60
 . . . . . -53
 . . . . . -50
 . . . . . -48
 . . . . . -43
legi. . . . . -40
 . . . . . -37
 . . . . . -36
moka . . . . . -35

omagokba ingyen csomagolva
a házhoz szállítva utánvétellel.
ob, jó illatú és erős kávék
epontosabb kiszolgálás mellett

ielau Ágost
kávéraktár
Hamburg.

ves

zsama

m-nélküli eltávolítására.
at után a tyukszemek
ak 15 flastrommal

la gyogytárában.
ellenőrző jegyre ügyelni.

ata

ra, a mely sok év óta,
z fájdalmak, nyavalya-
rheuma ellen nagy si-

üvegese ára használati

Gy. gyogytárában
ÖLTLE N. ur gyogytárá-

ellenőrző jegyre ügyelni.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Platz SIMONFFY-ház a város-
háznál szemben.

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadói körüli panaszok,
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Előfizetési levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Kedd, május 8.

89. szám.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:
Égész évre . . . . . 10 ft — kr
Félévre . . . . . 5 ft —
Negyedévre . . . . . 2 ft 50
Egy hónapra . . . . . 1 ft —

Hirdetési díj:
Öt-hasábspetic sor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlér 4 hasábspetic sorért 20 kr.

A megyék rendszeréről.

(*) A jó adminisztratio szükségét mindenki érték az egész országban s mióta nincs reménye a nagy közönségnek arra nézve, hogy a megyék mostani közgazgatása helyett szakít a multak hagyományával egy teljesen új rendszer léptetessék életbe, a magok az önkormányzat által érdekelt nagy vidékek kezdenek mozogni s jól felfogott érdekeik szem előtt tartásával ösztönserülék azon természetes központok felé közelednek, mely önkormányzati körök vitális érdekeit leginkább hivatva van kielégíteni és megővni.

Hogy a kormány nem kezdeményezze ilyen, az véleményünk szerint helyes, egyrészt mert míg a kezdeményezés minden oltima őt illetné, — másrészt a megyék gyökere rendezésének — s ezzel járó területi kitelkezésnek — természetes központok kijelölésének liberális szempontból tekintve nem annyira a központi kormányzattól mint inkább az autonómikus megyék kezdeményezéséből kellene kiindulni; elég ha erre a kormány megadja majd a sanctiot.

A cirkalomb politika ugy sem bizonyult praktikusnak, s az első ezen téren kezdeményezett reform tervek, melyek a megyék kikerekítését tervbe vették, már embryo állapotukban megzapultak s egyelőre csak az volt, hogy a nagy közönségnek eszméit adtak az e feletti gondolkodásra. Másrészt azonban igen kárteknak bizonyultak, mert fölkeltek az önző politikusok féltékenységét s még merevebbé tették őket minden e téren czélba vett reform tervek ellen — s a megyék, talán néhány megye csekély kivételével maradtak ép ugy mint századok előtt álltak: begyepesedett elmozdított megyéik keretén belül apathikus nyugalommal mosdatlan ridegségben nézik, hogy körülöttök, hogy forog a világ.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Veszedelemes kaland.

(Vége.)

Az örvöngő ajkán fehér tájétkoltok mutatkoztak, s egész arca a teljes dühöngés kimonomatát viselte magán. Kezdetben Winter Fanny egészen magán kívül volt, midőn azonban látta, hogy gyermekeinek élte forog veszályban, anyai szeretete minden erőt összeszedte. Ama borzasztó bizonyosságról volt most meggyőződve, hogy Armstrong az iszákosági örültségben szenved; hallott már egyetmást ilyenféle betegségekről, s így tudta, mennyire veszélyes az. Szorosan karolá a babát át gyermekeit, s velök a szoba legtávolabbi eső szögletébe vonult.

— Meg kell halnotok! — ordítá az örvöngő, nekem parancs van adva, hogy titeket megöljek meg!

— Nem, kedves John, ön nem ölhet meg minket!

— Nem ölhetlek meg? Mily kár lenne, ha ti szegénykéik még tovább is élnétek. Végre is engem gyilkolnátok meg, ti vadmacskák! Tán nem tudom, hogy ellenem összeszéküdtetek!? Tán nem tudom, hogy már évek óta készen tartjátok számomra a kést!? Igen te vagy a vétkes, te daemon!

— Ide fiaddal! majd először az ő fejéket vágom le, s azután a tiedet!

Midőn ezeket mondá, a megrémült csoport felé intézé lépteit. Fanny körüljártatta szeméit, szabadulásra nem volt út; a szobán csak egy ajtó vala, s jöllehet az örvöngő azt nyitva hagyta, mindazáltal köztök s az ajtó között állott. A három ablak felette kicsiny, a talajtól igen magasán s e mellett a vadállatok támadásai ellen vasráccsozattal való véltve. Fegyver nem volt közel, melylyel védekezhetnék volna magukat. De hisz mit is

mint munkál és tökéletesedik az emberiség. A közönség végre elunta a hiábavaló várakozást, és lassan megmozdult. Igaz, hogy a mozgás csak is szűkebb térre van még szorítkozva, de reményünk van erre nézve, hogy rövid idő multán általánossá fog az válni — s néhány évtized multán reményleni lehet, hogy a helyzet helyes felismerésével a megyék önmagokat fogják annyira rendezhetni, hogy elérhetik vele a mit ohajtanak.

Mert igen jól tudja azt a helyesen gondolkodó közönség, hogy minden kultur állam egyik első létfeltétele az, hogy benne élő polgárainak személy és vagyonbiztonsága — teljesen megóvassék, hogy cselekvési és meggyőződési szabadsága ne legyen korlátozva, s azt is jól tudja, hogy ezek nem érhetők el, csakis a jó adminisztratio által, melynek miután jó nincs birtokában, nélkülöznie kell mindazon kellékeit a közszabadságnak, a melyet más kultur államok cserébe adnak polgáiraiknak azért, mert az állam terheit viselik.

Hogy milyen jó lehet nálunk ez az adminisztratio, elég egy tekintetet vetni az ország térképeire, hol a megyék kikerekített területei sok gondolkodni valót adnak, a nem boldogulhatás számtalan okai felett.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, Esztergom határáról egész Szeged város megyéjéig terül el, — örül neki, hogy milyen nagy és sajnálkozik rajta nagyon, hogy a Jászkerületet elnyelnie nem sikerült — ő az ország első vármegyéje — de legnagyobb is ohajtna lenni, — mit bánja azt, hogy a közigazgatás akár miként halad.

De vajjon lehetséges-e hinni, hogy ily roppant hosszú vonalon, mely több harmincz mérföldnél, daczára minden vasuti hálózatnak, lehessen oly apparatussal, mint a fentebb nevezett négyes megyénél jól adminisztrálni? — Ez lehetetlen.

Most a szegény kis Csongrád megye ohajtna szervezkedni s eddigi kis mezővárosát Szegvárt, hol nyomorúságos székhelye volt, az ujonnan épült Szegeddel feléserelni, ohajtna a megye szomszéd Félégyházát, és Torontálnak néhány községét, melyek már helyhelyzetesök, közlekedési utjaik, kereskedelmi forgalmuk és művelődési viszonyaiknál fogva, egyedül ő reá vannak utalva, — s a kevély négyes vármegye felförmed ezen vakmerőségen — felzavarja Torontált, s ellene mond annak, mi csak a jó adminisztratiót, csakis a haza és polgárai jólétét volna hivatva előmozdítani.

Hevesvármegye, mely uralkodik a Mátrától egész a tiszántúlig, képtelen helyes adminisztratiót létrehozni a tiszántúli részeken, mégis midőn Szolnokvármegyét tőle elvették, mily hangos jajveszékésre fakadt — s legalább szegény hat tiszántúli községet cibált vissza szárnyai alá, igérvén nekik füt-fát, poroszói töltést, tiszai hidat, de azért igen örül rajta, hogy el nem készítette, legalább nem alkalmatlankodnak sokat a tiszai földes urak a székhelyen dominálóknak.

Leghelyesebben és követelésre méltóképp járt el Szatmár megye. Ott 13 község felismervén, hogy vitális érdekei Szatmár megye közigazgatása által elhanyagoltak — csatlakozni ohajtott Ugocsában, hova érdekei különben is terelik — bejelentette kiválási szándékát s a megye közönsége igen helyesen, és liberálisan cselekedett akkor, midőn kibocsajtotta őket kötelekéből.

Ezt a példát kell követni az ország minden részében, mert a régi jelszó nem a megye „hanem a haza minden előtt“ önző kicsiny érdek, szűk látkör, kapzsiság soha sem vezetett még a haza üdvére.

— III. Sándor czár és I. Ferencz József király. A ma érkezett „Ruszkij Courier“ből olvassuk, hogy gróf Schwaloff fő-

hadsegéd III Sándor czár megbízásából Bécsbe utazik, hogy Ferencz József eszárkirálynak a czár egy sajátkezűleg írott levelét nyújtassa át, és őt a moszkvai koronázási ünnepsé-lyekre személyesen meghívja. Bécsből Schwaloff gróf hason czéllal Rómába utazik, hol Humbert királyhoz és XIII Leo pápához megy kihallgatásra.

— A horvát és a magyar kormány között differenzia forog fenn. Gr. Pejacsevics bán a horvát közigazgatás reformját tervezi, s e terv azt is magában foglalja, hogy a községek fölmentetnek az adóbeszedéstől, az állami közös adóhivatalok pedig szaporitattatnának. — A magyar pénzügyminiszter a terv ez utóbbi pontját határozottan ellenzi, mert az az állam újabb megterhelésével járna. Az ellen, hogy a községektől elvétetnék az adóbeszedés, a magyar pénzügyminiszternek nincs kifogása, de azt követeli, hogy az adóbeszedést a horvát kormány a maga költségére venni. A bán a tárgyalások alkalmával lemondását is szóba hozta.

Országgyűlés.

— A képviselőház. —
Budapest, május 7.

A képviselőház mai ülésének napirendjén igen változatos tárgysorozat állott. Tárgyaltattak s elintéztetett a Franciaország ggal kötött kereskedelmi szerződés meghosszabbításáról szóló javaslat (előadó gróf Bethlen Odón), a pénzügyi közigazgatási bíróságról szóló javaslat (előadó Hegedűs Sándor), melynek még hátra maradt része (a 16. §-tól kezdődőleg) ma is legtöbb idejét vette igénybe a háznak; most megint a nemzetközi szerződésről szóló javaslat került tárgyalásra és fogadtatott el, mindkettő Olaszországgal jött létre és pedig az egyik a szegény jog kölcsönös biztosítására, a másik a közönséges büntettesek átszállítására vonatkozik. Mindkettőnek előadója Engelmayr volt s vita egyiknél sem fejlődött ki.

Következett még egy ilyen természetű javaslat, mely a Svájc czárlal kötött állategészségügyi egyezmény beizikelyezéséről szól. Bethlen Odón gróf előadó rövid indokolása után ez is vita nélkül ment keresztül.

Végül a törvénykezési szün-

eredtek volna, — ön nem teheti ezt így jól; engedj meg, majd én fogom a fiut, ön pedig vágja le fejét; nem lesz-e így jobb!?

— Mindenesetre — válaszolá John nagy meglepéssel.

— Oh ne ölj meg! mamám! kiáltá a fiu; a leányka azonban az ijedség miatt nem tudott szólni.

— Meg kell halnotd Andrew — válaszolá az anya hideg tekintettel, de szívében oly eles fájdalommal, hogy még havak multán a pusztá gondolatra is hideg borzadály futott át koblén.

— Most fogd meg! — szólott Armstrong, s a kis összekötözött kezeket Fannyknak nyújtá.

— Jól van — válaszol ez, a szó elhal ajkán; Armstrong hátával a nyílt ajtó felé vala fordulva. Midőn a gyermek kezeit elereszté, az anya rögtön összeszedvén erejét, mint dühös tigris rohanta őt meg. Előre hajlott fejével s összekulcsolt kezeivel oly ütést intézett az örül gyomrára, hogy az mint tetlen tuskó gurult le a kölépökön.

Ugyanazon pillanatban bezárá az ajtót, s rátolta az erős tölgyreztet. Az anya keblére ölelé, s az ágyba vivé gyermekeit; a fiu a kiállott félelem miatt eszméletén kívül volt, míg a leányka a kiállott kegyetlen szoritás következtében elájult. Mielőtt azonban Fanny őket ápolásban részesíthette volna, az örvöngő összeszedvén magát, az ajtót rázni kezdé, káromkodott, esküdött, s egész erejével döngött az ajtót, de az erős retesz ellentállt erőködeséinek. A remegő anya nem mert válaszolni, de nem lett volna arra képes. Végére Armstrong félbenhagyta erőködeséit s eltávozott. Fanny az ablakok egyikéhez si-etett, s látta, mint fut a sűrűbe; midőn néhány perc múlva visszajött, már bárd villogott kezében. Az örvöngő most a legfenyegetőbb taglejtésekkel esküdött meg, hogy mindnyájuk fejét széthasítja, ha ki nem nyitják az ajtót.

időről szóló javaslat tárgyalatott s miután azt Engelmayr előadó egy rövidke beszédben indokolta, Irányi és Literaty kisebb módosítványai elfogadottak, a nélkül, hogy itt is más vita merült volna fel.

Tisza Kálmán nyilatkozatáról egy francia lap.

Tisza Kálmán miniszterelnök nyilatkozatáról a hármass szövetség tárgyában a „Nouvelle Revue” legújabb számának külpolitikai szemléjében a következőket olvassuk: „Bismarck ur perfid terve szerencsés ezafelolátokat provocál, még mielőtt a dolgok természete, a nemzetgazdasági helyzet, és a népies áramlatok állnak el az útját. A magyarok, kik a Habsburgok székhelyének át-helyezése által mindent elveszthetnének, nem akarják, a varzini tanácsokat készséggel elfogadni. Helyi képviselő a budapesti parlamentben fel akarta hívni Tiszta ur figyelmét a készülöben levő szerződésekre és a miniszterelnök megragadta az alkalmat, hogy Franciaország iránti barátságának kifejezést adjon. Jelentősegetjes nyilatkozata becses.

Nem először történik, hogy a magyar nép irántunk baráti érzelmeket fejez ki, de kétszeresen becsesel bír, ha e barátság kijelentését ily tekintélyes, ily illetékes és ily ovas államférfiu ajkairól halljuk. Ritka érdem ily szilárd és loyális hangon szólni, mikor a haladás és civilizáció ügyét cserbenhagyja mindenki. A világos intés a bécsi politikuskhoz van intézve az esetre, ha nagyon is hajlandók volnának a bismarcki impulsusnak engedelmessé válni és az osztrák-magyar egyensúlyt feláldozni a német hegemoniának.”

A vörös-kereszt-egylet közgyűlése.

Budapest május 7.

A megyeház termébe ma délelőtt nagy-számú, fényes közönség gyűlt össze a „Magyar szent korona országos vörös-kereszt-egyletnek” közgyűlésére.

A jelenlévők tulnyomó részét nők képezték, kik majdnem mind egyszerű fekete toilletben jöttek el. A férfiak tömegébe magasabb katonatisztek, főpapok, diszruhás megyei tisztviselők és vörös-kereszt-egyenruhás betegvívők vegyültek, a mi a látványunk festői jellegét adott. A karzatot is számos néző volt látható.

Pont tizenegykör érkezett meg Károly Lajos főherceg. Magyar tábornoki egyenruhában volt, mellén a Szent István-rend nagy keresztjét, az aranygyapjas-rend jelvényeit és a katonai érdemkeresztet viselte.

A gyűlésen jelen volt a magyar arisztokratia zöme, az egyházi és politikai tekintélyek, a mi elég bizonyítéka annak, hogy az egylet nemes célja mily élénk pártfogásban részesül.

Képviselve voltak a vidéki főkegyeltek is, melyek közt Debreczen városát gróf Bethlen Mikó Róza őnsga képviselte.

szép, deli termetű vadász lép be. A gyermekek hangosan főliskoltanak az ijedtség miatt, a fiu atyjánál, a lányka anyjánál keres megedeket.

— Armstrong John! kiáltá Péter, miközben a büszke, nyílt, férfias arcra nézett.

— Igen, Péter — válaszolá a jövevény, s hideg borzadály futott végig tagjain. — En vagyok a régi John; de ha még valaha képes leszesz engem szeretni, úgy mond meg gyermekeidnek, hogy ne féljenek; mondd meg nekik, hogy Armstrong John egy csepp rumot sem izelt meg ama nap óta, melyben őt utolszor látták, s mondd meg azt is, hogy sohasem fog inni, mi életem, mig öntudat lesz benne; mondd meg nekik ezt Péter, mondd meg kérelek!

A legközelebbi estén Armstrong John a lobogó tűz mellett ült, s a gyermekeket térdreintáztá; az anya elbeszélte, mint menté meg már kétszer John bácsi az ő s atyjok életét; a gyermekek elfeledték örültségének ama borzasztó óráját, szívök telve levén előbbi irántok tanusított jóságával, s egyszerűsággal, melyet mostani férfias lényé oltott beljök!

A moszkvai koronázás.

Az 1883 évnek egyik legfontosabb eseménye mindenesetre az lesz, mely most Moszkvában készül. A gyászos végzet alatt már-már lerokkadt Romanov-család feje fogja homlokára tenni a koronát, melyet a szerencsétlen II. Sándor oly váratlanul elveszített. Egész Oroszországot lázas izgatottságban tartja az ünnepélyekre való készülődés, és megkísértjük halványan leírni a koronázást, amint az eddig meg van állapítva:

Amint a menet a palotából kiindul, a haragkok zugni kezdenek s a mindkét oldalon felállított csapatok trombitaharsogás és zeneszó mellett teszik meg a szokásos tisztel-

Az ülést gróf Károlyi Gyula ur nyitotta meg, üdvözölve Károly Lajos főherceget ő fenségét, ki szives volt az elnöki széket elfoglalni. Azután gr. Zichy Nándorné üdvözölte a horvát nököt, mire B. Vraniczányi Lajosné válaszolt horvát nyelven.

Tallian kanonok beszéde után Ribáry József olvasta fel az évi jelentést, melyből közöljük a következőket:

Az egylet eladott 800000 drb. 5 firtos sorsjegyet 400000 firt értékben. Ebből levonva az előállítás és törlesztési költségek, maradt az eglyenek tisztá haszon 1236000 firt.

Ez összeg kövekezőkre fog felhasználatni: 1. Az Erzsébet-kórház építésére s felszerelésére 450,000 firt. 2. 10 sebesült szállító oszlop s azok számára építendő rak-tárak előállítására 525,000 firt. 3. A mozgó rak-tárak első felszerelésére és a készletek megújítására 220,000 firt. 4. 12 tészekér beszerzésére és a német lovagrendtől ajándékozott tábori kórház és sebesültszállító oszlop (összesen 44 jármű) tárolására szükséges rak-tárakra 21,000 firt. 5. tartalek-kórházak felszerelésének kiegészítésére, müto eszközök, minták stb. beszerzésére 120,000 firt. 6. kezelési és tartalekalapra 200,000 firt.

A főkegyeltek részéről újabbán beérkezett 14,466 darab kötesomag, és így a jelenlegi készlet 120,321 darab.

A berlini közegészségügyi kiállításra az egylet ismét fog tárgyakat küldeni. A beteg-ápolónók száma 32-re emellettett.

A mult közgyűlés óta alakult 6 megyei 1 városi, 4 vidéki választmány és 61 főkegyelet. A tagdíjakból bevettett 28,965 firt. 80 kr. Az egylet jelenlegi vagyoná tehát 5,013,318 firt. A krivosei felkelés alkalmából kiadott 14,935 firt. és 46 kr.

A gyűlés a számadásokat jóváhagyta, és a központi választmányának a felmentvényt megadta.

A jegyzőkönyv felolvasása után indítványok tétettek.

A gyűlés Schlauch Lörinez püspök indítványára a vidéki egyesületek által beszo-gáltatandó hányadra nézve azt indítványozza, hogy a mult évi felosztási tervet fogadja el ismét a közgyűlés. E szerint az alapítványok és tizfioritos tagdíjak teljes összegben, az egyfioritos tagdíjakból és egyéb forrásokból betolyó összegek egyharmada a központi pénz-tárba beszo-gáltatandók.

Tallian zágrábi kanonok kijelenti, hogy a horvát-szlavon vörös-kereszt még nem tarthatta meg ülést, s így a hányad megállapítására nézve még nem határozhatott. Tudomásul vétetik.

Ezután a közgyűlés Ivánka Imre előterjesztésére jóváhagyta a sorsjegykölesön létesítését és jövedelmének hováfordítása iránt már tett indítványokat, és elhatározta, hogy a német lovagrendet nagylelkü adományért tiszteleti taggá választja, felkérte a Károly Lajos főherceget, hogy ez irányban képviselje a vörös-kereszt egyesületet.

Károlyi Gyula gr. elnök jelenti, hogy a főherceg megfogja tekinteni az Erzsébet-kórházat, azután köszönetet szavazva a megyének a terem szives átengedéséért, az ülést befejezettnek nyilvánítja.

Gazdasági tudósítás Pal-lagról.

Jól mondta az egyszeri magyar földmives polgártárs, midön neki egyszer a bécsi

geákat. Mikor a koronázási jelvények a templomajtóhoz közelednek, a papság, élén a novgorodi metropolitával elhagyják a templom, a novgorodi metropolita a megfűstölt jelvényeket tömjénnel, a kievi metropolita pedig szentelt vízzel feckendezi be. Mikor az uralkodópár megérkezik, a moszkvai metropolita üdvözölő beszédet mond, a novgorodi metropolita pedig felülük nyújtja a megszentelt keresztet, hogy csókolják meg.

Mihelyt a felségek beléptek a templomba háromszor térdet hajtának az ikonostáziónak a szentélybe nyíló középső ajtaja előtt, megcsókolják a szent képeket, majd helyet foglalnak a templom közepén felállított trónon. Az érsekek és a többi papság a trón és szentély köré csoportosul, a kar pedig rákezdí a „czári” zsolnárt: „Goszpodü pomilui” „Uram irgalmazz.” A koronázási jelvényeket a heroldok elömenése mellett ünnepiesen leteszik és fölállítják, mire a heroldok a trón alsó lépcsőire állanak, a diplomaták, fő-szárny-segédök pedig a trón körül gyűlnek össze.

A koronázás szertartása, mely után a császár személyét szentté avató fölkenés kövekezik, így folyik le: A novgorodi metropolita a trón felső emelvényére megy, a császár elé áll és felszólítja őt, hogy igaz hite felöl nyíltan, minden alattvalól előtt vallomást tegyen. Egyszermind a czárnak könyvet ad át, melyből ez a hitvallást hangosan fölolvassa. Erre a metropolita, a „Szent lélek legyen veled” éneket elkezdve lemegy a trónról, fölolvassák az evangéliumot, mi után a novgorodi és kievi metropoliták ismét felhaladnak a trón lépcsőjén. A czár leteszi a szent Andrástrend közönséges lánczát, fölülíti a bibort és nyakába akasztja a szent Andrástrend gyémántos lánczát.

Ez utóbbit a metropoliták diszvákonos nyújtják át a czárnak, mialatt a novgorodi érsek énekeket: „az atyának, fiúnak, szentlélek istennek nevében, amen!” Aiborban és az Andráslánczcal a császár meghajta fejét,

udvari kinestárat mutogatták, értékére nézve kérdeztetve, azt felelé, hogy biz sokat ér ez, de egy meleg májusi eső az alföldön mégis többet ér! — Meggyözödhettünk ennek igazságáról május 5-éről 6-ikára volt éjjeli meleg eső és a reá következett meleg vasárnap reggeli hatásából. Még 5-én nyoma sem volt a rozs kalásznak és 6-án délben intézeti gazdaságunkban a montagnei rozs remek kalászokkal pompázott. Oly hatás ez a gazdára, mint az első fecske látása, vagy az első csalogány megszólalása mindnyájunkra, nem is késték a gazda jelöltek kalapjaikat új kalászokkal felbokrátázni.

Szóval a május hó elődjének hibáit helyrehozni látszik hajlandónak: az őszi vetések jól állnak, a tavasziaa szépen és hibátlanul kikelték, a tengeri, burgonya és répa buvni kezd, a mező nő, szóval baj nem mutatkozik.

Na de azért ne dicsérjük olyan nagyon előre a májust, mert a fagyos szentek még hátra vannak, a cserebogarak nagy serege pedig fölébredt, és szeltilbe zeng a nóta: „Cserebogár, sárga cserebogár.” Na de csakis a nótaba jó a cserebogár, meg azoknak akik esemegének tartják, no most van módjuk benne élel.

De a gazdának nem szabad ezt tétlenül nézni és a ki tudja, hogy a veszélyes rovar mennyi pusztítással fenyegeti mezei terményeinket, valamint ültetvényeink, gyümölcsös és szőlőinket, — nem is fogja tétlenül nézni a rovaroknak beszozka tánczát, melyvel ök esténként milliárdnyi számmal ültetvényeink zsenge hajtásait körül zsongják, — nappal pedig diszaktól megosztják. Ha pedig nyugton hagyják öket, petéiket legbeesesebb növényeink tövéhez rakják és hogy ott a pajorok, melyek e májusi vendégeink álczái, mily pusztítást visznek véghez, azt a gazda, kertész, szőlész egyaránt tapasztalhatta már.

Ennek tudatában az intézeti gazdaságban erélyesen megindult ellenük az írto háboru. Május 5-én jelentkezvén az első raj, ettől fogva minden hajnalban mielőtt más munka megindulna, a hány kéz van a tépen, eseléd, napszámos, kertész, tanuló, tanár mind végig járja a gyümölcsös és disz fák, ültetvény és bokrokat és szedi a hivatal vendégeket.

A nagyobb fák megráztatnak, a cserebogár reggeli álmában alá hullt ott felszedetvén, zsákba kerülnek és 10 perczig tartó forró fűrdöt kapnak az üstben, — hol szivás életiünek véget vetve a trágya telepre kerülnek. Az eredmény meglepő 5-én fél 6-án pedig már egy Kíter cserebogár lett össze szedve!

Méltó rémületet ébreszt a tudat hogy ha már oly kis telepen is minő a pallagi gazdaság ennyi ezer rovar kezdte meg a pusztítást, mily tarolást követnek el ezek az egész debreczeni határon! Nem is mulaszt-hatjuk el a gazdák és a városi hatóság figyelmét a veszélyes körülményre felhívni; egyes ember és egyes terület csak kevés eredményre juthat ily nagy számu elleneség ellen, — de ha mindnyáján hozzá fogunk, ha ezeken és ezeken kelünk írto háborura az eredmény is ezerszeres lesz és megszabadulhatunk a nagyobb bajtól. — Ad arma fel tehát a cserebogár pusztítására!!

A nagy erdön végig lovagolva láttam mily óriási számban leptek meg a cserebo-garak a juhar fákat, — esekély díj felzése mellett a városi hatóság sok száz Híltre me-

a novgorodi metropolita pedig keresztet vet rá és megáldja. A második imádság után a czár a koronát kívánja, melyet egy föméltóság a metropolitának vankonos hoz oda. A metropolita átnyújtja a koronát a czárnak, ki azt maga teszi a fejére. Imádság után a czár átveszi a jogart és az almát. Jobbjában a jogarral, baljában az almával leül a trónra, de csakhamar leteszi a két jelvényt, mire a császárné aranyos biborbárony párnára térdel előtte. A czár leveszi fejéről a koronát, megérinti vele neje fejét, aztán ismét fölteszi saját fejére. Most átadja a czárnak a czarevna kis koronáját, ki azt annak fejére teszi. Valamint ráadja a biborpalástot és az Andráslánczot. A császárné vissza ül trónjára, a császár kezébe veszi a hatalmi jelvényeket, a földiakonos felolvassa a czár összes címeit, minek végeztével a karral együtt rákezdí az éneket: „Számos évig.” Ez ének alatt minden harang zug és szazegyszer dördöl meg az ágyu. A papság és a méltóságok helyeiken háromszor meghajolva üdvözlik a czárt. A czárné és az uralkodóház tagjai a trón legfelső emelvényéről kívánnak a czárnak szerencsét. Mikor elnémult a harangzó és az ágyudörgés, a czár letéve a jogart, almát, le-térdelt és a novgorodi metropolita által neki átnyújtott könyvből imádkozik Erre a metropolita és az összes jelenlévők térdénállva a nép nevében imát mondanak a császárért, ki azt állva hallgatja. Ezután az imádság után a novgorodi metropolita üdvözölő beszédet tart az uralkodóhoz. A kar „a féged isten dicséruket”, éneki, a harangok ismét megcsendülnek és a liturgia megkezdődik.

A czár leteszi a koronát s csak a szertartás végén teszi föl ismét. Az evangélium után két érsek a felségeknek át viszi a szentírast, mi alatt a moszkvai főkörmányó és segédlete a trón és a szentély ajtaja közt vörös bársony szőnyegeket terítenek ki. A szent ajtó küszöbén arany brokát terítö van. Áldozás után a misézó két érsek kilép a

szentélyből és tudtára adják a czárnak, hogy a fölkenés ideje megérkezett. A czár leteszi kardját és biborban bevonul az ikonostázion főajtóján. Ezután kövekezik a czárné kíséretével, A szentély fal ajtajának küszöbén a császár az arany brokát szőnyegre áll, mialatt a császárné a trón és oltár között marad állva. A kíséret felkört képez a czarevna körül. Most a novgorodi metropolita kezébe veszi a szent oltajost edényt és megkeni fejét, szeméit orrczimápját, ajkait, füleit, keblét és kezét, ezekkel a szavakkal: „ez a szentlélek megerősítése.” A kievi metropolita letörlí a megkent helyeket. A fölkenés után, mely alatt ismét minden harang és szazegy ágyu lövés hangzik, a császár jobb kézt áll, az ajtóba és ott a megváltó képével szemben vár. Most a czarevna közeledik a bejárathoz és ugyan-csak arany brokát áll hol őt a metropolita az előbbi szavak közt fölkeni, de csakis fejét. A moszkvai metropolita szántja föl a kenetet. Erre a császárné bal kézt áll az ajtóba a szüz Mária képével szembe. E perczben a novgorodi metropolita a czárt bevezeti a szentélybe, hová a czarevna, mint asz-szonynak nem szabad lépnie: a biboruzslyát a papság viszi. A császár megáll az oltár trapezajta (áldozó asztala) előtt és a czári szertartás szerint megáldozik, úgy mint a papság: külön kenyérral és külön borral. Áldozás után az egyik érsek szentelt kenyert és langyos vizet hoz a czárnak, a másik pedig segédkezik szája és kezei megöblítésénél.

Most a czár ismét a megváltó képével szembe áll, mig a czárné a szentély bejárata-nál a metropolita kezéből közönséges módon megáldozik: kenyeret borba mártva. A szertartás ugyanaz, a mi a czárnál, csak nem szabad a szentélybe lépnie; a száj- és kéz-öblítés is ugyanaz. Ennek végeztével az uralkodó pár a mint jött, visszamegy a trónra. A főáldozó pap hálaímadásigot olvas föl előttök. A liturgia után ismét a „számos

nöt pusztíthatna el az erdő nagy hasznára, mi annyival könnyebben eszközölhető, mivel e rovarok mint tapasztaltam csaknem kizárólag a juhar és nyárfákat lepik, — azokat megrázva az alá hulló bogarak könnyű szertrel felszedhetnek. —

Jövöre ha a szerkesztőség szivesen fogadja gazdasági tudósításomat az intézeti kísérleti téren kísérlet alá vett növények terjeszkedem ki.

Ifj. Rottler József.

Napi hírek.

Naptár. Szerda, május 9. Róm. kath. Náz. Gergely — Prot. Jób. — Gör. orosz (ápril 27. Simon — Izraelita. Nánán. — Nap két reggel 4 ó. 31 p. nyugszik 7 ó. 22 p.

— Tisza Istvánról, a miniszterelnök nagy tehetségű fiáról írtnak a napokban, mint minden olvasónk kitalálta, csak azért hogy a példára a nemes magyar fiatal-ságot figyelmessé akartuk tenni. „De b r e c z e n” lap-társunk megütődött rajta. Nem öngazolásunkra, — mert arra szükség ninc-s — de kollegánk örökös ok nélküli akadékoskodásának megvilágítására, megemlítjük, hogy ugyanazon tárgyról, épen azon a hangon írt vezércikket az ellenzéki „Bud. Hírlap” is a melyben elmondatik, hogy főúri ifjaink példája szerint mi minden lehetett volna a fiatal Tiszából, — de ő „nem érte be a szol-nban, az udvarnál, a kaszinóban s a futatón aratható könnyű diadalokkal. A szel-lem magasabb ambíciója komoly irányra, az elme s műveltség nagyobb szellemi erőt meg-próbáló tornákra ösztönzé őt. Az ország első tudományos folyóiratában s a legdisztin-gáltabb társadalmi klubban, a gazda-körnek szakszerű váltakozásain találkozunk nevével ez év során. Mint írő és szónok vonta magára a haza legjobbjainak figyelmét.”

„Nem az ambíció kielégítése, a külső siker-ben tetszelgés vágya vezeti, hanem a köte-lességérzet. Nem az előmenetelt s kitűnést tekinti céljának, hanem a kötelességek betöl-tését. Noblesse oblige! — Ez az, mit fiatal arisztokracziánkban leginkább nélkülözni-k vagy nincs bennük semmi ambíció, vagy csak a külső sikerekhajhászatára szorítkozik, ami vagyoni s egyéb segély forrásaiknál fogva semmi fáradságukba nem kerül. Nem tudhatjuk, mivé fejlik a fiatal Tisza jövöje. De ezt a kezdetet, melyben szükséges és hasznos precedent látunk, s mely kell, hogy közökonzervvel találkozzék, szivesen üdvözöljük.”

— A Debreczen-nánási vasut ügyében legújabb érvendestes hír az, hogy már három város megszavazta. Első volt Nánás, második Bözörmény, a harmadik Dorogh vasárnap szavazta meg. A vasut ügye itt is nagy lelkesedéssel karoltattott fel, s a szavazásnál 56-an voltak mellette, míg ellene csak 8-an. Debreczen várososa csütörtökön fogja tárgyalni s kétségtelennek tartjuk, hogy itt a mint az Nánáson is történt, egy-h a n g u l a g fog megszavaztatni.

— Lengyel Imre törvényszéki bíró ur, ki a Hajdunagybányán és városunkban is a közügyek terén rendkívül sok érdemeket szer-zett már magának, újabbán ismét fényes sze-repléssel szaporította ez érdemek számát. A Debreczen-nánási vasut ügyeinek tárgyalá-sok résztvett a Bözörmény város közgyűlé-sén s a vasut mellett többször oly hatalmas meggyőző erővel bíró szónoklatot tartott,

— Hivataltves bíróság Kostyá. Várjon kir. főm. — Gierke bál ról felkérteünk, ho előtt jelentsük ki, b jelent fogalmazvány det, mert hisz ner-gyalur, hanem fell-lyceum i nyom-bábszínház tegnap-gens pucciummal, egész más új progra-onos hangszerelke-játszani. A holnap- zönség figyelmébe. — A tegnap-e helyen okozott jel-

évig” éneket éneki megcsókolja a sz. k. A csók után a koronát, kezébe jelenlévő egyházi és hajolnak előtte há és fölzeneltet uralk tartásmentesek a sz-e menetet, melyet u-tottak fel, mint a menetével a Kreml Andzejteremben t-érkezést. Ezek a s-ján lépnek ki s a m s bibor palástban, a bírodalmi almával, által kísérve az öra-nek. Ismét 101 löve harangzugas, zene-olgnak. A diplomac-után szintén az ész-penski Szaborból, vezetése alatt a vo-arany termébe. A ő felségeikkel csak azok az egyének lé-emelik. Itt ő felség- képeket és ereklyék-ádoznak ama őseik-örök nyugalomra el-olvas s erre felhang-éneket. Ugyaníly ren-a kinyilatkoztatás t-menetével a jaros- szentelt vízzel foga-a czár és czárné sz-danak, míg kint a t-duk. A kinyilatkozta-a veres lépcsőhöz metropolita a keresz-A legelső lépcsőfok-lép a menezet alól-terének vissza a pa-remböl az uralkodó-val, de jelvények ne-magát a népek. En

— Halálozás. 1-50 éves ref. theol három havi betegs- f. hó 8-án elhunyt. tehetséges ifju, már szakértő tagja (prof-kántusnak, valamint melynek feltöltő mi-vett.Megnyerő külse-tán — általánosan-nuló ifjúságnak, tisz-jóismerőseinek és ba-ismerek. A jó fiúnak, tisz-ménylett gyamoluka-forrón szerető és s- konok a legmelyebb- hullatják. A szép- junak porrézsei, f. 3 órákor előbb az a- házától, majd a ret-tiszt. Csiky Lajos u- tandó rövid ima u- kerbe fognak vé- Béke poraira!

— A veres- közgyűlésén a del- Bethlen Mikó k- selte. — Halmi Fer- országból. De e hi- közönség egyelőre- mosabb ideig nem- találkozni, mert a- melege állandóbb- tejskulumba s ott- sége teljesen helyre- van még egy kis l- láz látogatja meg, - len a tavasz eny- végkép megszabadít- — A csángó- rosunk polgármeste- ez idén az utolsó es- fog városunkon átu- met gondoskodva le- — A háztula- jük, hogy a katonat- a héten jelentkez- jegyzői hivatalban, ellátott kérvény ut-

— A veres- közgyűlésén a del- Bethlen Mikó k- selte. — Halmi Fer- országból. De e hi- közönség egyelőre- mosabb ideig nem- találkozni, mert a- melege állandóbb- tejskulumba s ott- sége teljesen helyre- van még egy kis l- láz látogatja meg, - len a tavasz eny- végkép megszabadít- — A csángó- rosunk polgármeste- ez idén az utolsó es- fog városunkon átu- met gondoskodva le- — A háztula- jük, hogy a katonat- a héten jelentkez- jegyzői hivatalban, ellátott kérvény ut-

el az erdő nagy hasznára, ebben eszközölhető, mivel asztaltam csaknem kizárólagot lepik, — azokat illó bogarak könnyű szer-

kerkesztőség szívesen fogadja, a tudósításomat az intézeti let alá vett növényekre

Ifj. Rottler József

hírek.

Róm. kath. Náz. Gergely — orosz (ápril 27.) Simeon. — Nap két reggel 4 ó. 31 p.

áról, a miniszterelnök irunk a napokban, kikitalálta, csak azért, a nem magyar fiatalokunk tenni. „De bre megütött rajta. Nem mert arra szükség nincs, kős ok nélküli akadékos-tására, megemlítjük, hogy épen azon a hangon ut-nzék „Bud. Hirlap” is, ik, hogy fouri ifjaink pe-len lehetett volna a fia-ó „nem érte be a sza- a kaszinóban s a fut-vü diadalokkal. A szel-zioja komoly irányra, az-tyobb szellemi erőt meg-työzzé őt. Az ország első-tában s a legdisztingvál-ubnak, a gazda-körnek-sain találkozunk nevét-iró és szónok vonta-ájainak figyelmét.” —-icélgítése, a külső siker-vezeti, hanem a köte-előmenetelt s kitűnést-m a köteleseké betöl-e! — Ez az, mit fiatal-eginkább nélkülözünk, semmi ambíció, vagy-hajhászatára szorítok, bb segély forrásaiknál-gukba nem kerül. Nem- a fiatal Tisza jövője, melyben szükséges és-átunk, s mely kell, hogy-lálkozzék, szívesen üd-

án-nánási vasut ügyében-ír az, hogy már három-első volt Nánás, má-ny, a harmadik Do-za meg. A vasut ügye-ssel karoltatott fel, s a-áltak mellette, míg ellene-zen a városra esütörtö- kétségtelenek tartjuk, Nánason is történt, e g-yszavaztatni.

re törvényesíté bíró ur, és városunkban is a-ívül sok érdemeket szer-abbban ismét fényes sze- ez érdemek számát. A-ut ügyeinek tárgyalása-ormány város közgyülé- többször oly hatalmas-ó szónoklatot tartott,

adja a czárnak, hogy-ekezett. A czár letési-venon az ikonostázion-ekkezik a czárné kísé-ajtajának küszöbén a-át szőnyegre áll, mialatt-oltár között marad-ét képez a czárevna kö-metropolita kezébe ven-nyt és megkeni fejét, káit, füleit, keblét és-akkal: „ez a szentlélek-é metropolita letürli a-ölkenés után, mely alatt-és százegegy ágyú lövés-ób kézt áll, az ajtóba-ével szemben vár. Most- a bejáráshoz és ugyan-ll hol őt a metropolita-ólkeni, de csak fejét-za szarítja föl a kene-bal kézt áll az ajtóba- szembe. E perczben a- a czárt bevezeti a-arevnának, mint asz-épnie: a biboruzsályát-azár megáll az oltár-ala) előtt és a czári-áldozdik, úgy mint a-rel és külön borral-érsek szentelt kenye-oz a czárnak, a másik-és kezei megöblíté-

t a megváltó képével-tné a szentély bejárá-zeből közönséges mó-eret borba mártva. A-éni a czárnál, csak nem-épnie; a száj- és kéz-éznak végeztével az-jött, visszamegy a- hálaimádságot olvas-után ismét a „számos

hogy főleg neki köszönhető, hogy a vasut Bősörmenyben oly nagy egyetértéssel szavaztatott meg. Lengyel Imre ur minden felszólalását zajos és tüntető tetszés kísérte, a város polgársága részéről számtalan gratu-lációban részesült, melyhez mi is készvéllel hozzájárulunk.

Halalozás. Bédér Ferenc z 35-ös éves ref. theologus életének 21-ik évében, három havi betegség után, tüdővészben, ma-ri hó 8-án elhunyt. A szép, deli természetű és tehetséges ifju, már több év óta igen buzgó és szaktudó tagja (protokántora) volt a főiskolai énekestársulatnak, valamint a városi dalárdának, is melynek föltűnő működéseiben tevékeny részt vett. Megnyerő külseje s szép magaviseletéfy-ltetés — általánosan szeretet tárgy volt a ta-nyuló ifjuságnak, tisztelt tanárainak s mindazon-oltsmereseinek és barátainak, kik őt közelebről ismerik. A jófiúnak szomorú halála felett, a re-ményellett gyámolukat elveszített édes szülék, a-orrón szerető és szeretett nőtestvérek és ro-ronok a legmélyebb fájdalom könnyeseppjeit-nyalják. A szép reményekre jogosított if-únak porriszei, f. hó 10-én esütörtökön d. u. 3 órákor előbb az Andahazy-Szilágyi intézet-azától, majd a ref. kis templomban Nagy-tiszt. Csiky Lajos theolog. tanár ur által tar-tandó rövid ima után, a czepléd utcazi sir-terbe fognak végső nyugalomra tétetni. Béke poraira!

A veres-kereszt-egylet országos közgyűlésén a debreczeni fiók-egyletet gr. Bethlen Mikó Róza a urhölgy képviselte.

Halmi Ferencz megérkezett Olasz-országból. De e hírek, — fájdalom! — a közönség egyelőre még nem örülhet. Huzas-nyabb ideig nem fog még vele a színpadon-alkodni, mert a művész mielőtt a tavasz-melege állandóbb lesz, kiköltözik péceli-nyakuludba s ott várja meg, hogy egész-sége teljesen helyreálljon. Mert bizony ennek-van még egy kis hija: néha-néha gyöngébb-az látogatja meg, s ezektől fogja őt Pécel-en a tavasz enyhésége s a nyár melege-vegkép megszabadítani.

A csángó egyesület értesítette vá-rosnak polgármesterét, hogy a negyedik és-az idén az utolsó csángócsapat pár nap múlva-fog városunkon átutazni. Fogadtatásukról is-mét gondoskodva lesz.

A hatulatjdonosokat figyelmeztet-jük, hogy a katonatartás megváltása ügyében- a héten jelentkezhetnek a városházánál a-gyogyi hivatalban, azontul csak bélyeggel-ellátott kérvény útján.

Hivatalvesztésre ítélte a fegyelmi-bírósg K o s t y á l nyitra megyei alispánt és- Várjon kir. főmérnököt.

Gierke bábszínház tulajdonos rész-étől felkértünk, hogy igazolásul a közönség-előtt jelentsük ki, hogy a falragaszokon meg-jelent fogalmazvány nem az ő tollából ered-ett, mert hisz nem is tud még eléggé mag-yarull, hanem felkérésére azt a pápai-lye e u m i nyomdában fogalmazták. — A-bábszínház tegnap este is tele volt intelli-gens publicummal, s holnapról kezdve már-egész más új program lesz; a zenekar is-önös hangszerekkel jobban szervezve fog-látszani. A holnapi előadást ajánljuk a kö-zönség figyelmébe.

A tegnapielőtti nagy zivatar több-helyen okozott jelentékeny károkat. Így T.

évek éneket éneklék és az uralkodó pár-megöskölja a sz. keresztet.

A csók után a czár ismét fejére teszi a koronát, kezébe veszi a jelvényeket s a- jelenlevő egyházi és világi méltóságok meg-ajolnak előtte háromszor mint koronázott-és fölzenelt uralkodó előtt. Ezalatt a szer-tartás mesterek a székegyházon kívül rendezik- a menetet, melyet ugyanazon sorrendben áll-ítottak föl, mint a jövetelkor. A trónörökös-ámenetével a Kremlbe tér és vissza s az-Andrejevteremben várja be ő felségeik meg-érkezését. Ezek a székesegyház északi ajta-ján lépnek ki s a menyzet alatt, koronával- s bibor palástban, kezökben a jogarral és-árodalmi almával, a nowgorodi metropolita-ával kíserve az őrangyal templomába men-nek. Ismét 101 lövést adnak, s a csapatok-árangzugás, zene és dobergés közt tiszte-legnek. A diplomáciai testület a szertartás-után szintén az északi ajtón távozik az Us-zenski Szaborból, s a szertartás-mesterek-vezetése alatt a veres lépcsőn vonul a palota-árvány termébe. Az őrangyal templomába- a felségeikkel csak az egyházi segédlet s- azok az egyének lépnek be, kik a bibort-emelik. Itt ő felségeik megöskölják a szent-épeket és ereklyéket s áhitatos tisztelettel-ádoznak amaz őseik sírjánál, kik itt lettek-nyúk nyugalomra elhelyezve. A fodiákon imát-olvas s erre felhangzik a „Sok évig” című-ének. Ugyaníly rendben vonulnak ő felségeik- a kinyilatkoztatás templomába, melynek be-ámeneténél a jaroszlavi érsek keresztel és- szentelt vízzel fogadja őket. A templomban- a czár és czárné szentképek előtt imát mon-olnak, míg kint a főhadsegédek várnak reak-cióra. A kinyilatkoztatás egyházából a menet- a veres lépcsőhöz indul, hol a nowgorodi- metropolita a keresztrel utolszor mond áldást. A legelső lépcsőfoknál az uralkodó pár elő-lép a menyzet alól s az előirt sorrendben- távozik vissza a palotába. Az Andrejev-tem-plomból az uralkodópár biborban és koroná-val, de jelvények nélkül az erkélyről mutatja- magát a népeknek. A főmarsal átveszi a

Szt. Imréről írják lapunknak, hogy ott nagy felhőszakadás volt, és a nagyszemű- jéggel vegyest hullott zápor annyira megtöl-tette vízzel az utcákat, hogy helyenként- esónakázi is lehetett. A vetéseken mind-azonáltal, még nincs érezhetőbb kár, és ha- a tagyos szentek esendesen átvonultak, mi- sem veszélyeztetni többé a kilátásban lévő- bő termést.

Öngyilkosság. Szabó Ferencz hely- beli lakos tegnap a czeplédutcazi kutba ug-rott. — A kik ezt látták, segélyére siettek- ugyan, de későn, mert a kutból már csak a- holttestet huzhatták ki. Szabó eladta a na- pokban csapókeri szőlőjét, a kapott pénz- egyrészt elverte, másik részét pedig elvesz- tette. E feletti hübjában vetett véget életének.

Jó szüret várható ez idén. Ugyanis- a tizenmegyedik századtól kezdve minden 83-as- év igen bő szüretet adott; különösen az- 1583-diki bortermésnek mennyiségileg és mi- nőségileg rendkívüli voltát a rajnai krónikák- nem győzik dicsérni; nem voltak képesek a- roppant termésnek megfelelő mennyiségű- hordót készíteni. A hübéruak a fölösleges- bormennyiséget értékesítendők, annak megvé- tellett bírságként a parasztoakra és egyéb- elattvalókira rárótták, minek természetesen- „rémséges ivás” és számtalan verekedés lett- a következménye. A hübéruak ezen kihágá- sokat is jövedelmi forrásul tudták felhasz- nálni, a mennyiben a rakonczatlankodókra- súlyos pénzbírságokat szabtak ki.

Uj váltó-úrlapokat bocsátott for- galomba a pénzügyminiszter. Az új úrlapok- és pedig úgy a krajczáros, mint a forintos- bélyeg értékük egyenlő nagyságban 323- milliméter szélességű, 112 milliméternyi- magasságú rétformátú birnak. A forintos váltó- úrlapok kékeszürke, a krajczárosok pedig- világosbarna színű alnyomattal ellátott és ke- rettel körülrárt „váltó” feliratu vízjeggyel- gyártott vékony fehér papíron fekete nyo- mással és külön: magyar, német, horvát és- olasz szöveggel vannak kiállítva. A jelenleg- forgalomban lévő bélyegzett kinstári váltó- úrlapok ezentul is a meglévő készlet elfogy- táig elarushatók, és teljes érvényvel hasz- nálhatók, miért is oda utasították a bélyeg- raktári teendőkkel megbízott kir. adóhivata- lok, hogy az új váltó-úrlapok egyes kategó- riából megszerzendő készletet csak akkor- vegyék igénybe, ha a jelenleg forgalomban- lévő váltó-úrlapokból ez idő szerint még- meglévő készletek teljesen felhasználattak.

Fiók csángó-egylet Karczagon. A csángó-magyar egyesület választmányának- ama elhatározását, hogy vidéken fiók egyle- tek szervezésére fog lépéseket tenni, legkés- sésebben Karczagon fogadták. A város kép- viselete május elsején rendkívüli ülést tar- tott, melyen Pap Elek indítványára elhatá- rozták, hogy a csángó-bizottság felhívása ér- telmében mozgalmat indítanak meg, egyes- birtokosokat csángó családok elhelyezésére- felszólítanak s egy csángó egyletet alakítan- nak, mely az országos csángó-egylettel érint- kezve, előmozdítja hazavágyó testvércink be- telepítését. E végbéli egy bizottságot küldöt- tek ki, mely a szükséges előintézkedéseket- meg fogja tenni. Pap Elek különben már- Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye közgyűlésén is- indítványba hozta, hogy az eszei pusztán- egy csángó község telepíttessék le s annak- idején (márczius 12-én) az indítványt a gyű- lés egyhangulag el is fogadta.

czári jelvényeket s a tróntól jobbra álló asz- talra helyezi, hol egy század palatoár örkö- dik. Ezután ő felségeik a belső termekbe- vonulnak vissza, hol addig pihennek, míg a- gránátteremben az udvari ebéd készen áll, hova ünnepélyes sorrendben a főszertárm- terek vezetése alatt lépnek be.

A testőrök és palatoárók sorfalat ké- peznek. Czár és czárné menyzet alatt egy- emelkedett helyen együtt érkeznek. A czár- számára az asztal jobb oldalán, a czárné szá- mára a baloldalon van fölterítve, hátok meg- gát a kiszolgálói segítő személyzet, szembe- velök a „főasztalnak.” A czár parancsára- ezután a pénzügyminiszter áthozza a koroná- zás alkalmára vett emlékpénzeket, melyeket- a jelenlevők közt pénzügyminiszteri hivatal- nokok osztanak szét. A czári és az idegen- uralkodó házak jelenlevő tagjai a trainezben- (titkos terem) érkeznek. Mielőtt elkezdik az- ételfelhordást, a czár levelei fejezől a ko- ronát s a jogarral és bírodalmi almával együtt- általadja a főszertartás-mesternek. A moszkvai- metropolita megáldja az étket s az uralko- dó pár helyet foglal. Mikor a czár az első fogás után „inni” kér, akkor a többi je- lenlevő is asztalhoz ülhet. A diplomáciai- testület s azok az egyének, kik az ebéd- részt nem vesznek, ünnepélyesen hajlongva- „hátra felé mennek”, — úgy távoznak a te- remből, hogy meg nem fordulnak. A diplo- máciai testület haza tér lakására, míg harmad- és negyed rangosztályba tartozó egyének a- a Kreml udvarában sátorokban érkeznek. — Ebédközben poharát emelnek: a czár egész- ségére 6 ágyulóvás, a czárevnéra 51, az egész- uralkodó ház tagjaira 31, a papság és minden- hü alattvalóira 21 ágyulóvás közt. Kamará- sok szolgálnak fel az ebédnél, s trombitahar- sogság és dobergés közt toasztiroznak, zene- játszik, karok énekelnek. Ebéd után a czár- és czárné saját osztályukba vonulnak vissza. A koronázás első három napját harangzugás- és kivilágtatással ünnepelik. Egy napon pedig- 20 templomban egyszerre osztanak szét ko- ronázási emlékpénzeket a nép közt.

Gyöngyszemek. A ki vetélytársa- dícsőségét irigység nélkül tudja elbirni, az a- művelt ember; a ki örül neki: annak jó szíve- van; a ki maga is hozzájárul: annak nemes- lelke van. — Azok, a kik bennünket lenéznek- nem rég mentek fel. — A ki nem okos, azon- gondolkodik, mit mondott; a ki okos, azon- a mit mondani akar. — Egy helyteléssel- töltött nap jobban elfáraszt, mint egy munká- val töltött hét. — Az anya halála az első- csapás, melyet ő nélküle siratunk. — A ki- szereti azokat, kik neki hizelegnek, öntudat- lanul is követi azt a szent parancsot: „Sze- resd ellenségeidet!”

Csángó telepítettek Bácskában. A csángó munkások egy része Bács megye Esseg- pusztáján fog telepíttetni s itt egy csángó- falu alapítása van tervben. A megye közgyü- lése az ügyet magáévé tette s megvalósítá- sával egy végrehajtó bizottságot bízott meg- melynek elnöke a megye főispánja. Munkát- e falu leendő csángó-lakosai a nyáron a hor- tobagy-berettyó eszterna-építésénél kapnak. Itt emlíjük meg a „Bács megyei Lapok” nyo- mánt, hogy Szolnok város felhívására, melyet- egyes csángó családok ideiglenesen elhelye- zése érdekében a lakossághoz intézett, Kiss- Ferencz ügyvéd őt család elhelyezését vál- lalta magára. — A székezen érkező gazdák- második karavánját Marosvásárhelyt e hó- közepére várják. Ezeket is ünnepélyesen fog- jánk fogadni. A csángók javára a „székely- asszonyok társulata” pünkösöd másodnapján- táncvigalmat rendez.

Férjgyilkosság. Baráth Pál szor- galmas parasztember volt Alsó-Lendván s- csak amiatt lehetett némi panaszra, hogy őt- a felesége már nem szerette, s majd ezzel- majd azzal kezédkodott. Egyszer az a gya- nu támadt Baráth ellen, hogy részese valami- falopásnak, miért vizsgálati fogságba került- mialatt az asszony vidáman élte világát sze- retőjével. Nemsokára hire terjedt a faluban- hogy Baráthot alaptalanul gyanúsították s- haza is jó. Haza is tért, de vesztette. A fe- lesége először higanynyal kevert kávéval- akarta megmérgezni urát, s mikor ez nem- sikerült, éjjel ágyában megtörtölte a szerető- jével s egy fogadott czinkostársával. Másnap- mind a hármat elfogták.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A kapitányi hivatal figyelmébe.
A nagyuj-utczán a „Bika” vendéglő bejárásával- szembe lévő kapu-tér oly botránkok tanúsítást- szolgál, hogy ott tisztességes ember különösen pedig nő- pirulás- nélkül nem járhat el.
Felhívjuk a kapitányi hivatal figyelmét, hogy e- kaputér elzárásáról azonnal gondoskodjék.
Több nagyuj-utczai lakos.

KÖZGAZDASÁG

Assicurazioni Generali. Lapunk hir- detési rovatában található ez intézetnek az- 1882-ik évre és fenállásának 51-ik évére- vonatkozó zárszámlája. Ezen régi intézet- tevékeny és óvatos üzletvitelének megfelelő- leg, az elmúlt évben is jelentékenyen baladt- hatalmas fejlődésében. A díjbevételek 761,730- firt 98 kr. gyarapodás mellett fölemelkedtek- 12,783,416 firt 63 kr. A díjkötelezők tárczája- 1,798,866 firt 20 kr. gyarapodással elérte- a 17,250,119 firt 23 kr. A még érvényben- álló életbiztosítási tőkék 5,214,551 firt 19- krnyi szaporodással felmennek 70,822,205- firt 82 kr. A készpénztartalékok gyarapodtak- 784,670 firt 68 kr. és a biztosítékek szol- gáló részvénytöke és készpénztartalékok im- már kitesznek 28,799,108 firt 6 kr. Köztudó- mas szerint a lejárt évet nem lehet a biztosítá- si üzletre előnyös évek közzé sorolni, és e- fény a Generali által teljesített kifizetések- ben is kifejezésre talál. Az előtűnk fekvő kima- tatás szerint a társaság 1882-ben 32,591 káreset- ben kármentesítések, mentési és kárbeeslési- költségek fejében kifizetett 9,186,775 firt 13 kr.,- vagyis kerek összegben 1 1/2 millió firttal- többet mint a megelőző évben. Ez intézet ál- tal alapítása óta kármentesítésekben, mentési- és kárfelvételi költségekben kifizetett össze- gek 488,258 káreset mellett tesznek 160,174,718- firtot; mely összegben hazánk részt vett- 68,982 káresetben 27,831,634 firt 50 kr. A- az előtűnk fekvő jelentős különösen kiemel- ti az életbiztosítási üzlet örvendetes fejlődését. Az újonnan kötött életbiztosítások kitesznek- 1874-re 5 1/2 millió forintot, 1880-ra 8 1/2 millió- forintot, 1881-re 9 1/2 millió forintot, 1882-re- 12 millió forintot és az 1883. év első ne- gyede még tovább emelkedést tüntet fel. Ezen tény a biztosító társaság hitel- és bi- zalomképességeinek fokmérőjeül veendő és- egyszersmind a legszolidabb és a legbizto- sabb alapot adja az intézet további fejlődé- sére és haladására. Ezen körülménynek, kü- lönösen a jelentékeny tartalékok megmentelt- gyűjtésének róvhatja fel a Generali, ha mégis- azon helyzetben van, hogy a viszonyok ked- vezően volta és oly jelentékeny tartalékok- felértétele mellett is képes volt a 315 firttal- befizetett részvényre 255 franc osztalékok- adni.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai.
Budapest, május 8. A képviselőhá- zaban a francia kereskedelmi és olasz jogi- szerződések végleg megszavaztattak. A- miniszterelnök indítványára pénteken lesz- az utolsó ülés a pünkösöd ünnep előtt.

Tárgyalattott a tartaléktiszteknek a hon- védséghez áthelyezése. Tischler előadó- indokolja, Thaly általánosan elfogadja- részleteknél észrevételei lesznek.
Rékas, máj. 8. A csángók tegnap- megérkeztek, és lelkesen fogadtattak; ma- Temesvárra indultak, hova délben meg- érkeznek.

Grand Theatre
méchanique.
(Nagyszerű GÉPSZÍNHÁZ.)

Alólírott tudatom a n. é. közön- séggel, hogy a külön e czébra épített szin- körben vasárnap 6-án, hétfőn 7-én és ked- den 8-án tartanak meg az első dísz- előadások.

- I. Műsorozat.**
1. A new-yorki kikötő.
  2. Téli tájkép a hold felkelésével.
  3. Egy önmozgó-művész-társaság, mely- áll: kórtánczosok, tornászok, eróművészek, jongleürök és magántánczosokból. (Fantoche színház.)
- Végül: A kedvelt vándor-dioráma, (Dru- mond féle fényvel megvilágítva.)
Helyárak: I. Körszék 60 kr. — II. Körszék 50 kr. — 2-ik hely 30 kr. — Tanulók és katonák 20 kr. — Karzat 20 kr. — Gyer- mekek 10 éven alul mindenütt felét fizetik.
Jegyek előre válthatók reggel 9 órától- esti 6 óráig a színházban.
Pénztárnyitás fél 7 órákor.
Kezdeté 8 órákor.
Bizva a helybeli n. é. közönség műizlé- sében, bátorodom azt minél tömegesebb lá- togatásra felhívni.

Gierke Frigyes
Drezdából.
Az előadás kedvezőtlen idő esetén- is megtartatik, mert a színház kettős fedél- lel és padlózattal van ellátva.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos**

Nyilt-tér.
1883-iki
FRISS TÖLTÉSÜ
s z o l y v a i, polenai és luhi
Erzsébet ásványvizek
diszesen kiállított üvegekben megrendel- hetők:
Munkácson és Nytregyhazán- a központból. a főkraktárból.
Marsalkó Károly,
munkási uradalmi ásványvizek bérleje.

Fried János
orvos. sebész és szülész,
Hajdu-Nánason mint városi orvos több- évi sikeres működése után most váro- sunkba tette át lakását. Hosszas gya- korlati tapasztaltságnál fogva oly elő- nyös helyzetben van, hogy minden n- e m ű betegséget, gyermekbetegségeket- is szakszerűleg és alaposan gyógyít.
Tisztelettel ajánlja orvosi működését- a nagyérdemű közönségnek. Lakása Széche- nyi utca 1513. sz. özv. Menezéné házá- ban. Rendel naponta délelőtt 8—9, dél- után 2—4 óra közt. — Szegényeknek- díj nélkül rendel délelőtt 8-tól- 9 óráig.

MATTONI-féle
BUDAI KIRÁLY
KESERŰFORRÁSOK
Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest.
Kapható minden gyógyszertárban és ásványvíz- kereskedésben.

